

Մարդու իրավունքները ՀԱՅԱՍՏԱՆՈՒՄ

18 դեկտեմբեր, 2019

USAID
FROM THE AMERICAN PEOPLE

2017 և 2019 թվականներին ՀՌԿԿ-ն իրականացրել է հետազոտություն Հայաստանում արդարադատության հասանելիության և մարդու իրավունքների մասին:

Նախագծի հիմնական նպատակն է պարզել, թե հայաստանյան հասարակությունն որքանով է տեղեկացված իր իրավունքների մասին և որքանով է ծանոթ պետական և ոչ պետական իրավապաշտպան մեխանիզմներին մարդու իրավունքների պաշտպանության տեսանկյունից: Այն միտված է խթանել հետազոտության թեմայի շուրջ կառուցողական երկխոսություն՝ Հայաստանի Հանրապետության Մարդու իրավունքների պաշտպանի գրասենյակի, մարդու իրավունքների հարցերով զբաղվող այլ կազմակերպությունների, երիտասարդության և այլ շահառուների միջև: Նախագիծը նպատակ ունի ակտիվացնել հետազոտության թեմայի շուրջ շահառուների հաղորդակցությունը և հանրային կրթության ռազմավարությունները:

Հետազոտության նախագծի իրականացման համար կիրառվել են քանակական հարցման (ներկայացուցչական հարցում 1200 տնային տնտեսությունների շրջանում) և խորքային որակական հարցազրույցների մեթոդները: Հետազոտության համար օգտագործվել է արդարադատության մատչելիության գնահատման գործիքը, որի կառուցման հիմքում ընկած են արդարադատության հասանելիության հետևյալ վեց հիմնական տարրերը. իրավական դաշտ և գիտելիքներ, խորհրդատվություն և ներկայացուցչություն, արդարադատության հաստատման հասանելիություն, արդար ընթացակարգեր և իրագործելի լուծումներ:

ՀԵՏԱԶՈՏՈՒԹՅԱՆ ԸՆՏՐԱՆՔԸ

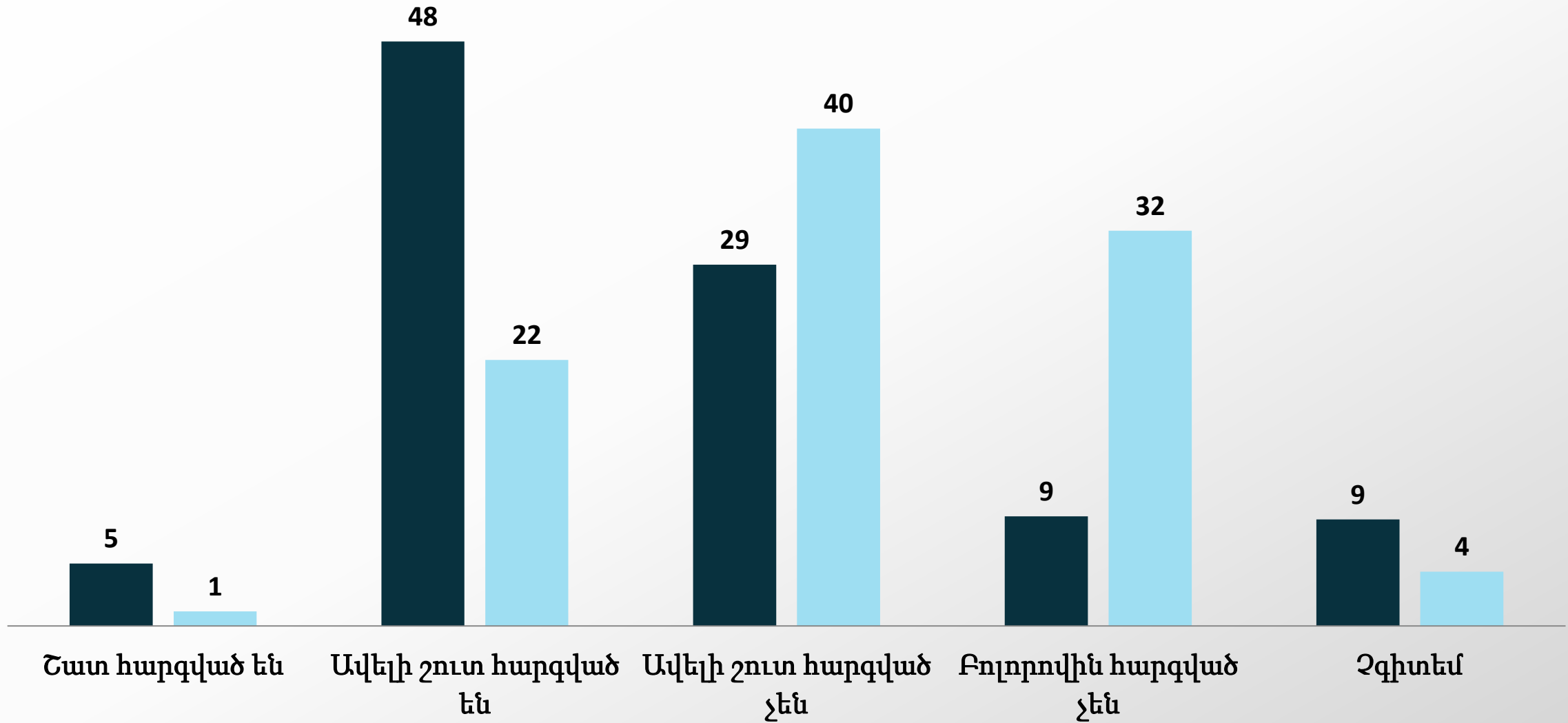
Հետազոտությունն իրականացվել է **1200** տնային տնտեսություններում
Հարցումների թվի բաշխումն ըստ մարզերի

Մարզ	Հարցումների թիվ	% ընդհանուրի մեջ
Արագածոտն	54	4.5
Արարատ	103	8.6
Արմավիր	108	9.0
Գեղարքունիք	89	7.4
Կոտայք	111	9.3
Լոռի	111	9.3
Շիրակ	106	8.8
Սյունիք	53	4.4
Տավուշ	50	4.2
Վայոց Ձոր	22	1.8
Երևան	393	32.8
Ընդամենը	1200	100.0

Քանակական և որակական տվյալների
անհամապատասխանությունը
հետազոտություններում

Ըստ Ձեզ, այսօր Հայաստանում որքանով են հարգված մարդու իրավունքները:

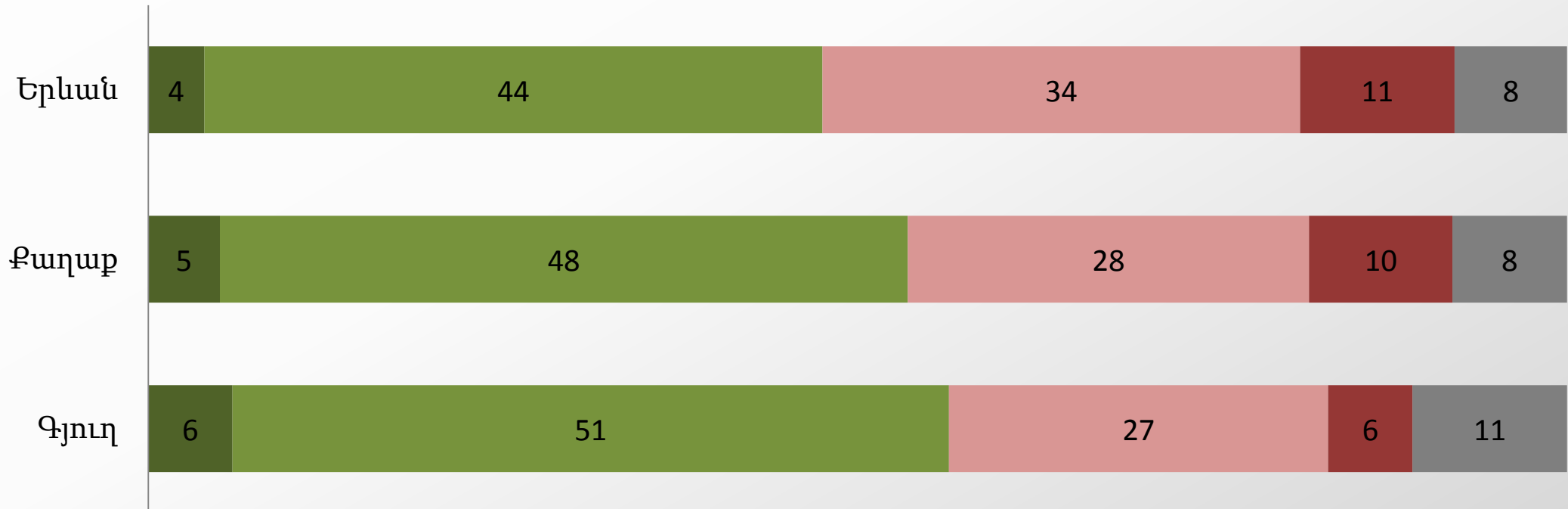
■ 2017 ■ 2019

Մայրաքաղաքում հարցվողները ավելի շատ են պատասխանել, որ մարդու իրավունքները «ավելի շուտ հարգված չեն» կամ «բոլորովին հարգված չեն»

Ըստ Ձեզ, այսօր Հայաստանում որքանով են հարգված մարդու իրավունքները:
/ըստ բնակավայրի տեսակի/

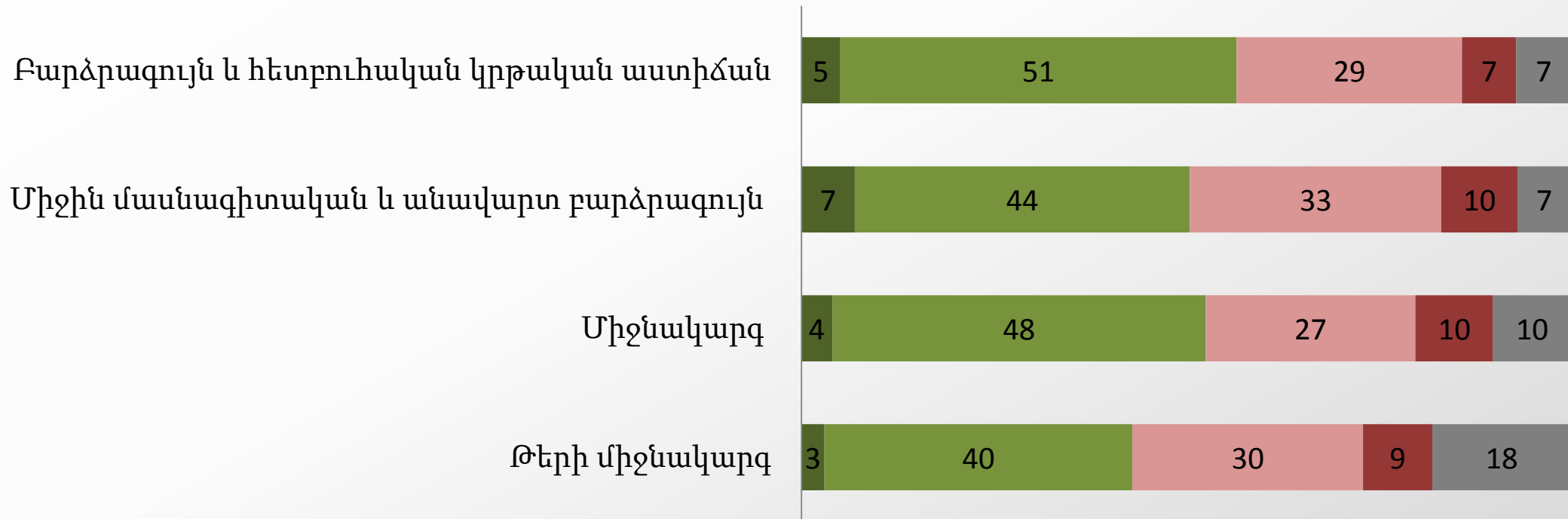
■ Շատ հարգված են ■ Ավելի շուտ հարգված են ■ Ավելի շուտ հարգված չեն
■ Բոլորովին հարգված չեն ■ Չգիտեմ

Կրթությունը դրական է ազդում մարդու իրավունքների ընկալման վրա

Ըստ Ձեզ, այսօր Հայաստանում որքանո՞վ են հարգված մարդու իրավունքները:
/ըստ կրթական աստիճանի

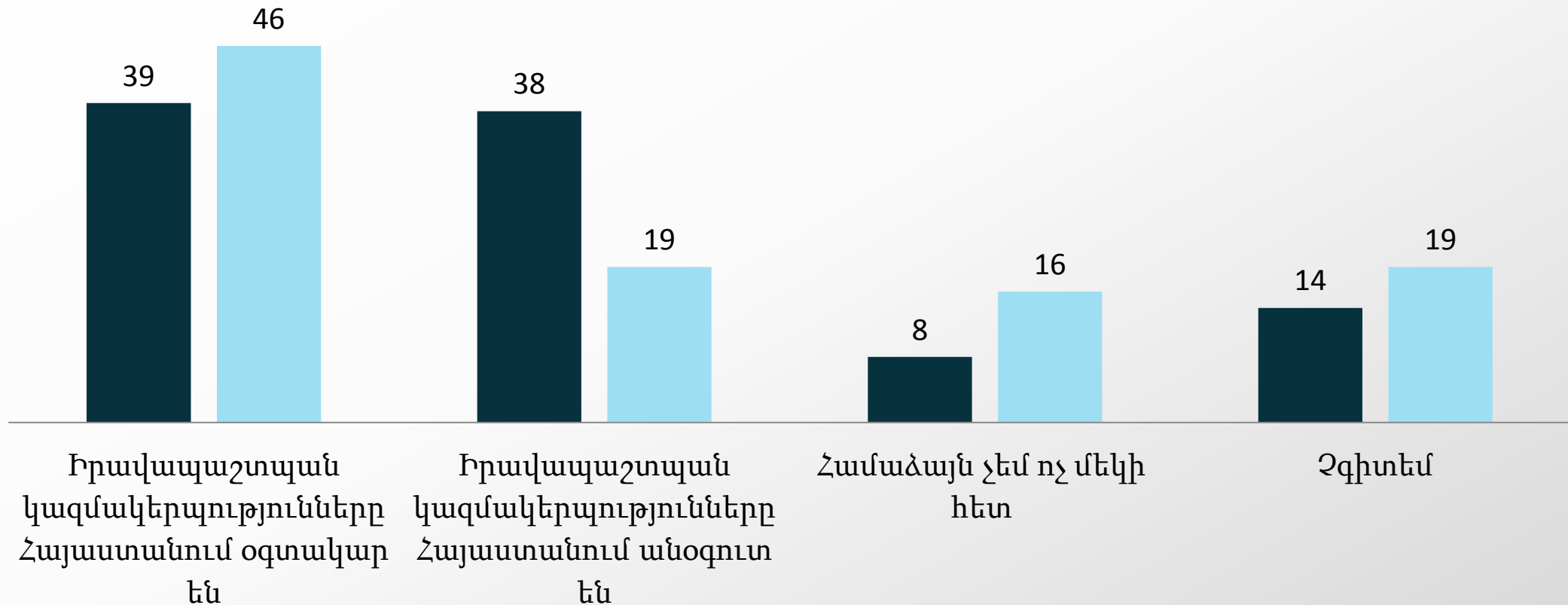
■ Շատ հարգված են ■ Ավելի շուտ հարգված են ■ Ավելի շուտ հարգված չեն
■ Բոլորովին հարգված չեն ■ Չգիտեմ

Հարցվողների թիվը, որ կարծում է իրավապաշտպան կազմակերպությունների օգտակար են՝ անել է

Իրավապաշտպան կազմակերպությունների օգտակարությունը

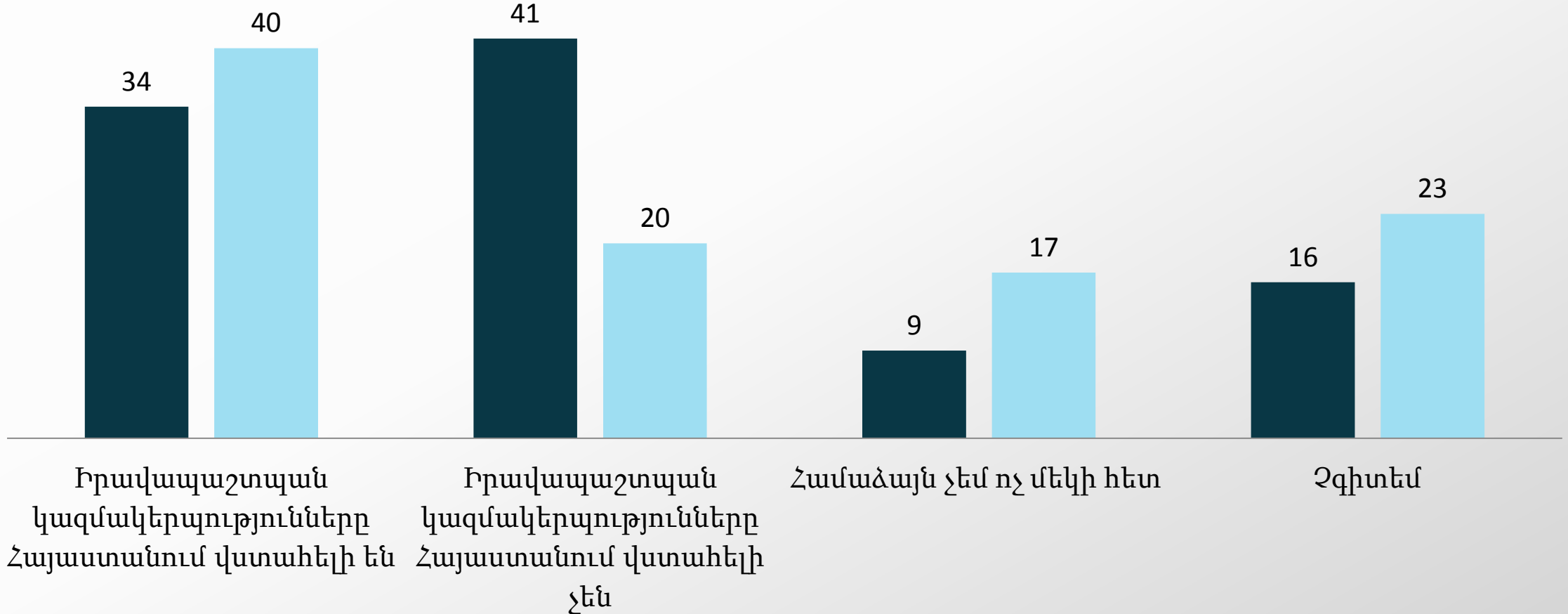
■ 2017 ■ 2019

Հարցվողների թիվը, որ կարծում է իրավապաշտպան կազմակերպությունները վստահելի են՝ աճել է

Իրավապաշտպան կազմակերպությունների վստահությունը

■ 2017 ■ 2019

Հարցվողների սոցիալ տնտեսական իրավիճակը դրականորեն է ազդում իրավապաշտպան կազմակերպությունների վստահելիության աստիճանի վրա

Իրավապաշտպան կազմակերպությունների վստահելիությունը ըստ SS սոցիալ տնտեսական իրավիճակի

- Իրավապաշտպան կազմակերպությունները Հայաստանում վստահելի են
- Իրավապաշտպան կազմակերպությունները Հայաստանում վստահելի չեն
- Համաձայն չեմ ոչ մեկի հետ
- Չգիտեմ

Ընտանիքի եկամուտը բավականացնում է թանկարժեք կենցաղային տեխնիկա, օրինակ՝ սառնարան կամ լվացքի մեքենա գնելու համար:/
Ընտանիքի եկամուտը բավականացնում է ցանկացած բան գնելու համար:

Ընտանիքի եկամուտը բավականացնում է սնունդ և հագուստ, բայց ոչ թանկարժեք կենցաղային տեխնիկա, օրինակ՝ սառնարան կամ լվացքի մեքենա գնելու համար:

Ընտանիքի եկամուտը բավականացնում է սնունդ, բայց ոչ հագուստ գնելու համար:

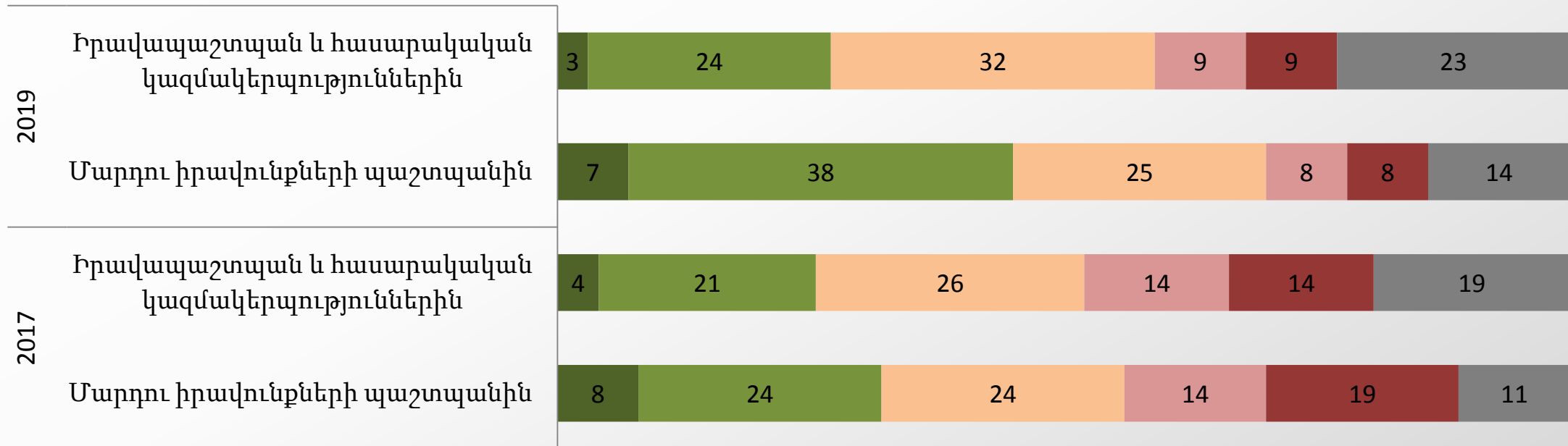
Ընտանիքի եկամուտը չի բավականացնում սնունդ գնելու համար:

Մարդու իրավունքների պաշտպանի գրասենյակի նկատմամբ վստահությունը իրավապաշտպան և հասարակական կազմակերպություններից ավելի բարձր է

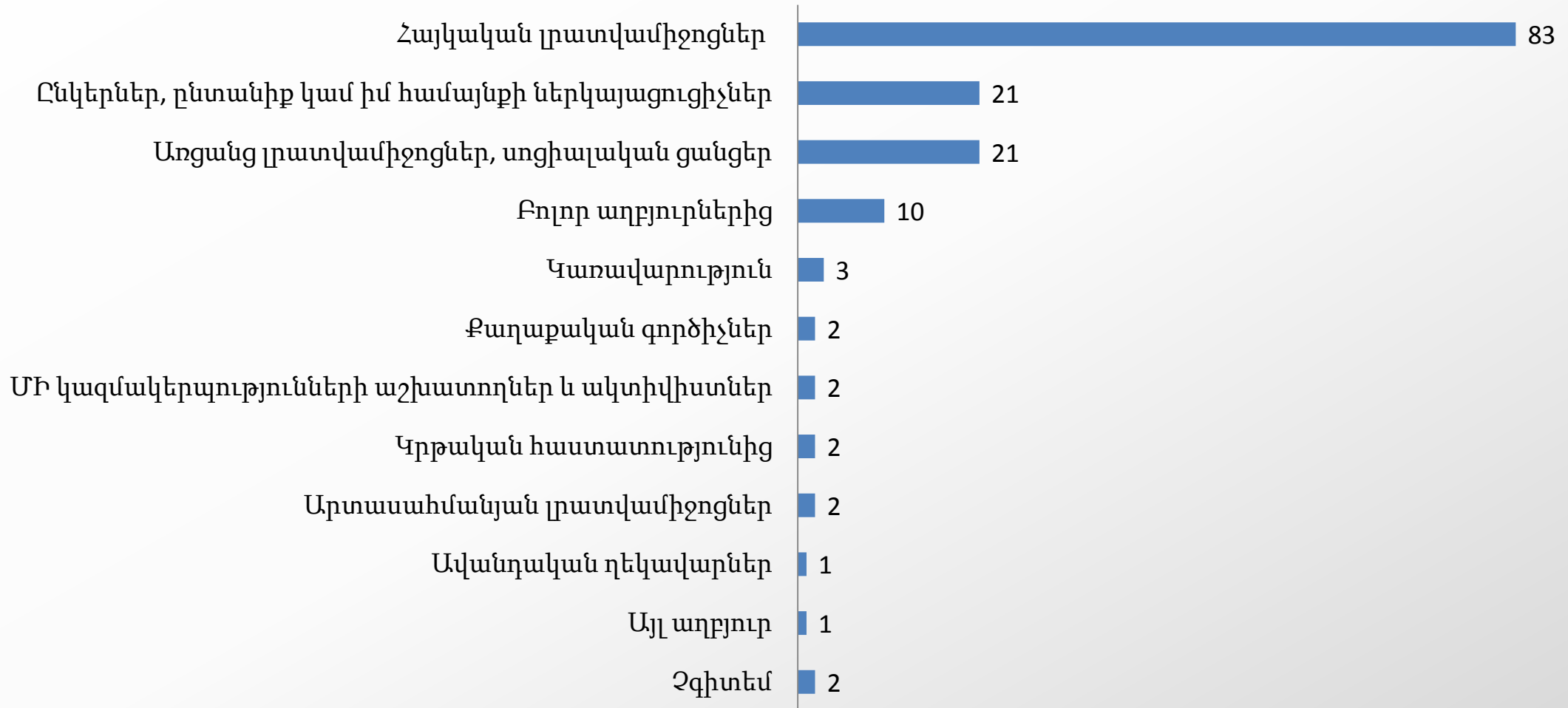
Վստահությունը մարդու իրավունքների պաշտպանին և իրավապաշտպան կազմակերպություններին, 2017 և 2019

- Լիովին վստահում եմ
- Ավելի շուտ վստահում եմ
- Ոչ վստահում եմ, ոչ էլ չեմ վստահում
- Ավելի շուտ չեմ վստահում
- Բոլորովին չեմ վստահում
- Չգիտեմ

Մարդու իրավունքների մասին տեղեկատվության հիմնական աղբյուր են հայկական լրատվամիջոցները

Ո՞ր աղբյուրներից եք մարդու իրավունքների վերաբերյալ տեղեկատվություն ստանում:

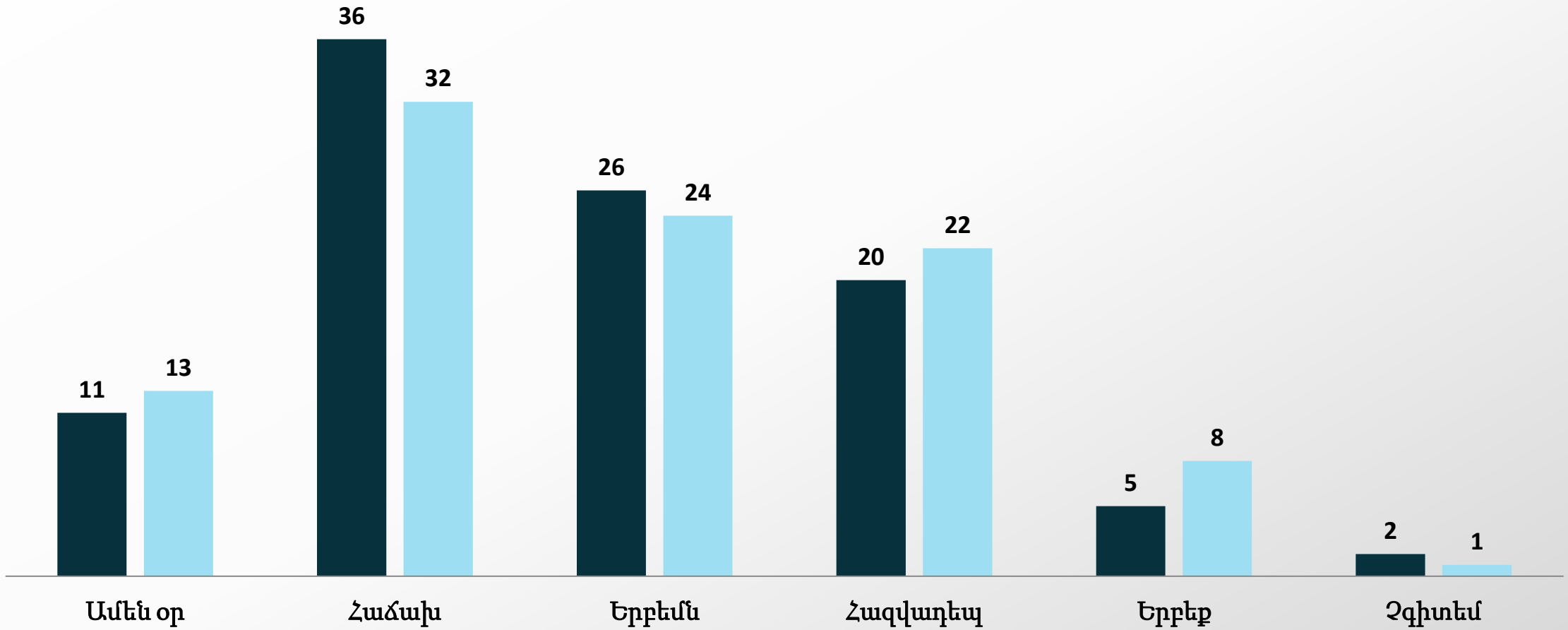
Անձի, խմբի կամ կառույցի չդիմելու բազում պատճառներից հարցվողների 40 տոկոսը նշել է, որ այդ իրավիճակում իրենց ազոր են զգում

Ինչու՞ չեք դիմել այլ անձի, խմբի կամ կառույցի՝ խնդրի լուծման նպատակով:

Առօրյա կյանքում որքա՞ն հաճախ եք լսում «մարդու իրավունքներ»
հասկացությունը:

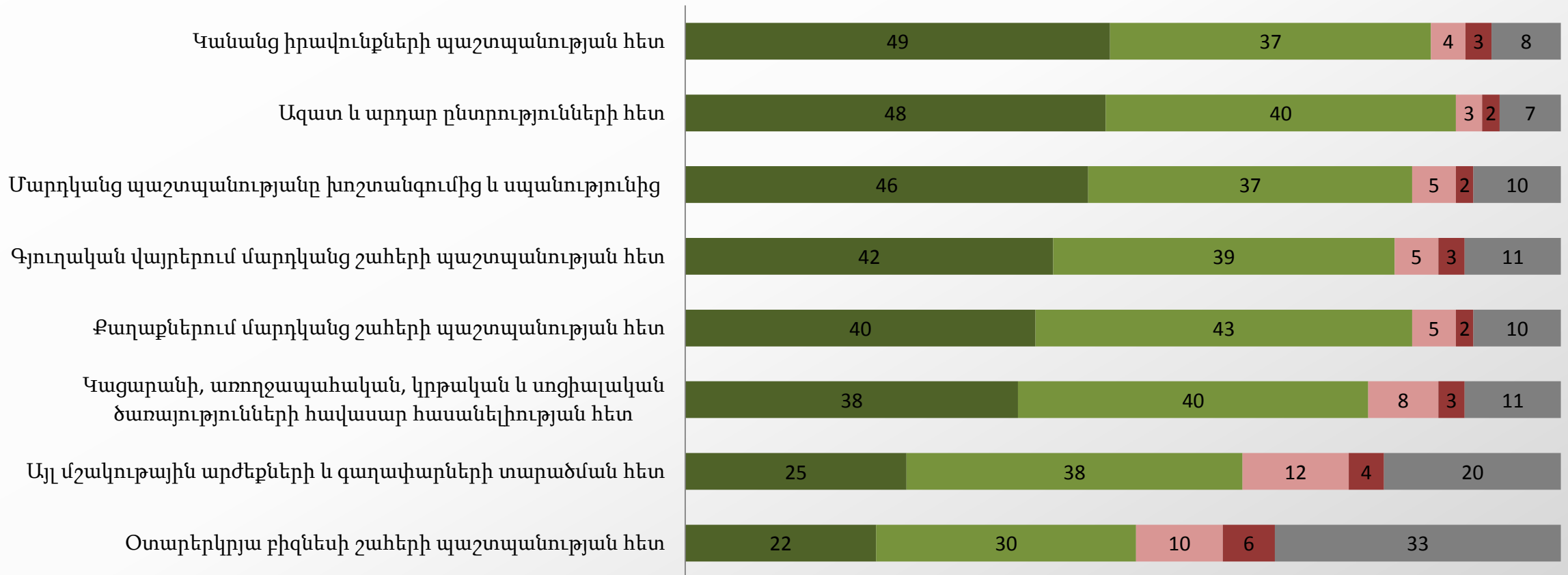
■ 2017 ■ 2019

2019-ին մարդու իրավունքներ հասկացողությունը հիմնականում առնչվել է ազատ և անկախ ընտրությունների հետ

«Մարդու իրավունքներ» հասկացողությունը որքանո՞վ է առնչվում նշվածների հետ:

■ Շատ է առնչվում ■ Ավելի շուտ առնչվում է ■ Ավելի շուտ չի առնչվում ■ Բոլորովին չի առնչվում ■ Չգիտեմ

Մի շարք որակական տվյալներ/մեկնաբանումներ

- Իրավապաշտպան կազմակերպությունները մարդու իրավունքների պաշտպանության ավելի հիմնարար աշխատանքների հնարավորություններ են տեսնում քաղաքական փոփոխություններից հետո:
- Կանանց իրավունքների պաշտպանությունը տարածել է կանանց իրավունքների շուրջ տեղեկատվություն, ավելի շատ կանայք են պաշտպանված: Այդուհանդերձ, շատ հիմնախնդիրներ դեռ մնայուն են:
- 2017 և 2019 թթ.-ի տվյալները ցույց են տալիս, որ քիչ մարդիկ են դիմում իրավաբանական օժանդակության իրենց խնդիրները լուծելու համար:
- Գյուղ/քաղաք տարբերություններ, քաղաքային բնակչության բացասական վերաբերմունքը:
- Ավանդական արժեքների հիմնահարցը:
- 2017-ին մարդու իրավունքների հետ նույնացվում էր կանանց իրավունքների պաշտպանությունը, 2019-ին՝ արդար ընտրությունները, ինչը ցույց է տալիս բնակչության մոտեցումների փոփոխականությունը:
- Ինստիտուցիոնալ համագործակցման և զարգացման հիմնահարցերը:

ՇՆՈՐՀԱԿԱԼՈՒԹՅՈՒՆ